

ВИСНОВОК

на проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про освіту» щодо забезпечення якості навчальної літератури»

У законопроекті пропонується внести зміни до Закону України «Про освіту» (далі – Закон), які спрямовані на «встановлення чітких вимог до якості навчальної літератури, насамперед тієї, що використовуються у закладах повної загальної середньої освіти, та механізму перевірки дотримання цих вимог» (п. 2 пояснювальної записки). Необхідність прийняття законопроекту обґрунтовується поганою якістю навчальної літератури, насамперед шкільних підручників, які містять дискримінаційні вислови та зображення (випадки дискримінації на підставі статі, раси, етнічного походження, стану здоров'я, складу сім'ї тощо) (п. 1 пояснювальної записки).

Головне управління, проаналізувавши запропонований законопроект, зазначає, що його зміст значною мірою повторює положення проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення якості навчальної літератури та засобів навчання» за реєстр. № 3684 від 18.06.2020. Тому Головне управління змушене частково повторити свої зауваження, а також висловити деякі нові.

1. Насамперед зазначимо, що відповідно до ст. 4 Закону України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», який визначає організаційно-правові засади запобігання та протидії дискримінації з метою забезпечення рівних можливостей щодо реалізації прав і свобод людини та громадянина, його дія поширюється на відносини між юридичними особами публічного та приватного права, місцезнаходження яких зареєстровано на території України, а також фізичними особами, які перебувають на території України практично у всіх сферах суспільних відносин, у тому числі, у *сфері освіти*. Згідно з ч. 2 ст. 6 цього Закону всі форми дискримінації з боку державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб, юридичних осіб публічного та приватного права, а також фізичних осіб забороняються.

З огляду на зазначене, включення положень, які тим чи іншим чином забороняють дискримінацію в галузеве законодавство, є недоцільним. Крім того, це може породити прецедент щодо необхідності включення антидискримінаційних положень і до інших законодавчих актів, що вбачається зайвим. Більш логічним вбачається врегулювання на основі положень Конституції України (наприклад, не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками (ч. 2 ст. 24); шлюб ґрунтується на вільній згоді жінки і чоловіка (ч. 1 ст. 51)) та законів України питань їх виконання в підзаконних нормативно-правових актах.

2. Потребує додаткового обґрунтування пропозиція законопроекту щодо виключення зі ст. 75 Закону положень, які визначають статус та повноваження Національної академії педагогічних наук України (ч. 2 чинної редакції ст. 75). Така пропозиція виходить за межі предмету законопроекту. Крім того, зауважимо, що, оскільки Національна академія педагогічних наук України згідно зі ст. 18 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» належить до однієї з національних галузевих академій наук в Україні, то порядок організації та особливості її діяльності повинні регулюватись цим спеціальним Законом.

3. Законопроект потребує відповідного техніко-юридичного вдосконалення. Зокрема, ст. 1 пропонується доповнити п. 15-1, хоча насправді доповнюється ч. 1 зазначеної статті п. 15-2.

Керівник Головного управління

С. Тихонюк

Вик.: В. Грицак

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: БАБАК СЕРГІЙ ВІТАЛІЙОВИЧ
Сертифікат: 2B6C7DF9A3891DA10400000094701A00F795AD01
Дійсний до: 17.08.2021 23:59:59

Апарат Верховної Ради України
№ 04-24/3-2020/165116 від 23.09.2020

204011